

БУЏЕТСКИ СРЕДСТВА ЗА ПОЛИТИЧКИТЕ СУБЈЕКТИ

До крајот на годинава, од Буџетот на државава, треба да се одделат околу 500.000 евра кои ќе треба да пристигнат на адреса на партиските штабови. Меѓутоа, сè уште се доцни со ваквата распределба, а објаснувањето е дека дел од партиите не ја доставиле потребната документација, односно задоцниле со поднесувањето на барањата за исплата на средствата. Од друга страна, пак, оние засегнатите т.е. политичките субјекти, прашуваат зошто сè уште се чека и не може поради тоа што некоја политичка партија не ги доставила документите, и другите да бидат ставени во ист кош.

Всушност, оваа распределбата на буџетските средства за партиите е предвидена со Законот за финансирање на политичките партии, кој беше усвоен во октомври ми-

ЕКОНОМИЈАТА Е ПР

Во услови на економска криза, беда и сиромаштија, околу 500.000 евра од Буџетот на државава ќе пристигнат на адреса на политичките партии.

Освен тоа, партиите можат да имаат и приватни извори на финансирање. Си ја олеснија работата, повеќе нема да се грижат за своите приходи. Нели е тоа голема трагедија за овој народ, а објаснувањето дека со Законот за финансирање на политичките партии граѓаните ќе се има увид во имотот на политичките субјекти, бидејќи тие ќе бидат принудени да го објават "не држат". Бидејќи искуството покажа колку партиите и политичарите кај нас се објективни, и колку се спроведуваат казните за прекршоци.

тија не освоила толкав процент. Тоа значи дека парите повторно ќе се делат меѓу парламентарните партии. А тоа, пак, го отвора прашањето дали сè ова е направено тенденциозно. Пари нема да добијат ниту партиите кои се формираа откако Уставниот суд ги дозволи пратеничките трансфери, бидејќи тие не учествуваа на последните парламентарни избори (ВМРО-НП, Земјоделска партија, а тоа се однесува и за новите НСДП, ДОМ...).

Освен што ова е прв пат да се донесе ваков Закон за финансирање на партиите, граѓаните и прв пат ќе имаат увид кој и колку ги финансира политичките партии. Со

А ДРЖАВАТА ЌЕ ГИ

■ Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

натата година, а стапи на сила на 1 јануари годинава.

Според овој Закон, предвидено е од државната каса да се издвојат 0,06 отсто од вкупните приходи на Буџетот. На сметките на парламентарните партии ќе легнат 70 отсто од овие средства, а ќе бидат распределени во зависност од тоа колку пратенички места освоиле на последните парламентарни избори. Партиите кои не успеале да обезбедат влез во Собранието, но освоиле еден отсто од гласовите на граѓаните кои излегле на последните избори за пратеници, ќе ги поделат преостанатите 30 проценти од спомнатиот износ.

ПРОЦЕНКИ

Инаку, минатата година Законот го иницираа либерал-демократите Зоран Шапуриќ и Андреј Жерновски, и во Македонија тој прв пат се донесе. Иако Законот предвидува за пратеник кој е избран од две или од повеќе партии, средствата да се делат на еднакви делови, освен ако партиите не се договориле поинаку, во јавноста веќе се дискутира дека тоа би можело да претставува проблем. Но, проблем може да се случи и со вонпарламентарните партии, бидејќи според некои проценки од надлежните институции ниту една вонпарламентарна пар-

ПАРТИИТЕ ЌЕ ДОБИВААТ СРЕДСТВА ОД ДРЖАВАТА

ЕД КОЛАПС,

ОД ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ

Член 9

Вкупните средства за годишно финансирање на политичките партии се во висина од 0,06 отсто од вкупните изворни приходи на Буџетот на Република Македонија.

Средствата од став 1 на овој член политичките партии можат да ги користат исклучително за остварување на своите цели утврдени со закон, статут и други акти на партијата.

Член 10

Средствата за финансирање на политичките партии, во износ од 30 отсто што се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија се распоредуваат подеднакво на парламентарните и вонпарламентарните политички партии, односно на сите политички партии кои освоиле најмалку 1 процент од гласовите на излезените граѓани на последните избори за пратеници во Собранието на Република Македонија, на ниво на целата Република, односно на послед-

ните локални избори во единицата на локалната самоуправа.

Средствата за финансирање на политичките партии, во износ од 70 отсто што се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија се распоредуваат на политичките партии чии кандидати се избрани за пратеници во Собранието на Република Македонија, сразмерно на бројот на нивните пратеници, односно на политичките партии чии кандидати се избрани за градоначалници и советници во општините на Република Македонија, сразмерно на бројот на нивните советници.

Средствата од ставовите 1 и 2 на овој член се распоредуваат на политичките партии на секои три месеци.

Министерот за финансии ќе донесе упатство за распределба на средствата предвидени во ставовите 1 и 2 на овој член во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 11

Ако пратеникот е избран како кандидат на две или повеќе политички партии, средствата меѓу нив се делат на еднакви делови, освен ако партиите со предизборен договор поинаку не се договориле.

Член 13

Партиите можат да имаат и приватни извори на финансирање, а тоа се членарина, донации, подароци, прилози, дотации, спозорства, легати, продажба на промотивен и пропаганден материјал и сопствени приходи, согласно со овој Закон.

ФИНАНСИРА ПАРТИИТЕ

новиот Закон партиите се должни на својот веб сајт или во медиумите да го објават името на донаторот и сумата која тој ја вложил во политичката партија. Во спротивно, следуваат санкции. Контролата на финансиското работење на политичките партии, според Законот, ќе ја прави Министерството за финансии и Државниот завод за ревизија. Но, знаејќи ја политичката ситуација во Македонија, и тоа колку ни функционираат институциите на системот, нормално е да си го поставиме прашањето: колку политичките субјекти ќе бидат транспарентни и објективни при објавувањето на имотот на партиите? Досегашното искуство покажа дека нашите политичари и не милуваат баш реално да

ја покажуваат својата имотна состојба.

(НЕ) РЕАЛНОСТ

Пред донесувањето на Законот за финансирање на политичките партии, октомври 2004 година, Жерновски изјави дека токму врската меѓу парите и политичките партии има огромни импликации врз демократските процеси. Не случајно најмногу земји се загрижени дека парите доминираат во политиката и за тоа дека со пари се купуваат политичарите, а Македонија не е исклучок од таквиот тренд.

Сепак, трагично е што во услови во кои се наоѓа Македонија, пратениците си ги зголемија привилегиите, а освен тоа изгласаа и Закон

со кој партиите ќе се финансираат и од Буџетот на државата. Информациите велат дека не е точно оти Македонија немала пари, дека е точно тоа што тие лошо се распоредуваат, а уште полошо се трошат. Коментарите одат и во насока на тоа дека власта создава паразити, се грижи само да ги задоволи чиновниците и партискиот избирачки естаблишмент, но не и обичните граѓани. Токму во овој период од годината се расправа и за Буџетот за наредната 2006 година. Иако министерот за финансии се обиде да ја убеди јавноста дека Македонија опстојувала на вистинскиот пат - единствено продолжување и забрзување на растот, кој е во континуитет на започнатите реформи, опозицијата остро

се нафрли на предложениот Буџет и на вкупната економска политика која ја води Владата. Нивните коментари се однесуваа на тоа што ние работевме во овие 15 години. Како можевме државата да ја доведеме до ваква состојба на беда, сиромаштија и без перспективи.

Инаку, Буџетот кој го предлага Владата заедно со државните фондови тежи цели две милијарди евра. Најмногу пари од оваа сума ќе се потрошат за плати и социјала, а најмалку за капитални инвестиции. Вака скроениот Буџет го критикуваа и експертите, кои Македонија ја нарекоа буџетски феномен, зошто трошоците на државата од година во година растат галопирачки, а економијата е пред колапс.